

Nuorttanaste

»Gæca dam Ibmel labba,
gutte mailme suddo guodda!«

»Son dagai rafhe su ruosa
varai bokte.«

No. 24.

Sad jakkegærdde.

»Nuorttanaste« maksa ovta kruvna jakkoda-
gast, bladde dinggujuvu juokke poasta-
rappe lutte.

30ad December 1906.

»Nuorttanaste« olgusboatta guovte gærde
manost — dam 15ad ja dam 30ad bæive
juokke manost.

Dat hærvas nubbastus.

»Mutto mi buokak nubbastuv-
vup go mi ravas ealmiguim gæccap
Hærra hærvasvuoda nuftgo spægjalest
damanaga gova mielde hærvasvuodast
hærvasvutti, ja dat dakkujuvvu Hær-
rast. 2. Kor. 3, 18.

I læk mikkege mi hette min oud-
danceme nuft ollo go dat jurda: »Mon
im mate æra lakai sâddat.« Ja dat
jurda boatta nuft gæppaset. Mi fuob-
mat fast ja fast, atte dak sæmma
gæccalusak ja hærgjovuodak læk min
luondost. Goccemattom boddoi siste
famotuttekk dak mi. Ja de sâddap
mi vuorradussi ja jurdasep, atte mi
æp goassege sâdda æralaganak.

Mutto maid cælkka Ibmel sadne?
Dat cælkka, atte olmuš matta nubbas-
tuvvat. Son matta sâddat æra lagan.
Boarkas olmuš matta logjen sâddat,
cævillas oažalaš ja ješradalaš olmuš
matta nubbastuvvat Jesus gova miel-
de. Su gova mielde, gutte læi dievva
armost ja duottavuodast.

Igo dust rakis lokke, læk hallo
dam nubbastusa dovddat boattet. Jos
læ dust dasa hallo, de mærkaš, maid
Paulus cælkka daina bajabællai bigju-
juvvum sanin. Son i cælke dušše, atte
nubbestus mutta sâddat, mutto mai-
dai, man lakai dat matta sâddat.
Gaskaoabme dasa læ nuft ovtagærd-
dan, atte juokkehaš dam arvveda. —
Mi nubbastuvvat gæccam bokte, cælk-
son. Jos mi dušše fal gæccap Hærra
hærvasvuoda ja bissop dam gæccama
siste, de nubbastuvvat mi »damanaga
gova mielde,« ja Hærra hærvasvuoda
oažžop mi oaidnet juo dabe ædnam
alde — æp galle dam olles almalaš
suonjardægje hærvasvuoda, mutto
»nuftgo spægjal siste,« ja dam spæg-

jal namma læ Ibmel sadne.

Damditi lekop mi viššalet dam
spægjala gæccadet; — mutto dakkop
mi dam »bæitekættes muodoiguim,«
nuft ravve goit apostal. Orro min
mielast dego dat rava lifci darhašmæt-
tom. Gibe dal muodoides beites go
spægjalest gæcada ječas ja dasto vel
vaidda, atte son i oaine maic d. Al-
maken læ nuft, atte ædnag d. bmuk
jeçaidæsek go Ibmel sadnai guoska
dam lakai gævatet. Damditi gæccæk
si, mutto æi nubbastuva. Bæita fert-
te ealmi oudast erit. Go si jeçaidæsek
jorggalek Hærra guvllui de gæcca bæi-
ta erit.

„Nuorttanaste“ lokkedi.

Daina uummarin loapata »Nuort-
tanaste« su 8ad jakkodagast, ja læ
jurda, jos Ibmel ællem ja dærvasvu-
oda adda, olgusaddet blade maidai boat-
te jage. Blade doallek æi læk galle
lassanam, mutto baica uccanam. Mutto
mi æp aigo vela vaibbat, dastgo mi
diettep, atte aibas duššas dat min
bladdeberggo i læk læmaš, ja mi muit-
tep maidai, maid apostal Paulus cælk-
ka, atte go mi dakkat dam, mi buorre
læ, de mi æp galga vaibbat.

Maidai boatte jaga aiggop mi
ouddandoallat vuost dam buok darba-
sæmus aše. namalassi sielo bestujume
aše, ja dasto vemaš mastge.

Don lokke, gutte blade læk doal-
lam, gæccal ožudet æmbo doallid.
Sarno du grannaidakguim blade birra
ja goçco sin doallat dam.

Gito dudnji, gutte læk læmaš
»Nuorttanaste« mieldebergge daina ja-
gin, go bladde læ olgusboattam.

Lossadet vaidujuvvum ige mikkege duottan cæjetuvvum.

(Cali ja sisasaddi J. Samuelson Dænodagast.)

(Loappa.)

Dam sin kristalašvuoda angeres
bargo doaimatusa vuolde sâddai sikke
girkolaš særvve ja vieljaši særvve ok-
tanaga sin girjidaesekguim hilggujuv-
vut; dastgo dat odða sierrasærvve
dærpai juokke ovta jamas, gutte i
dattom dam særve oapo ja olbmuid
bajedet bagjel buok. Mon im vela
dam aige addim, mi riehta ja boastot
læi sin ridost; mutto kristalaš rakis-
vuoda diti gæccalim mon jeçam okti
ovtastattet læstadialažaiguim, ja si li-
kojegje maidai mudnji ja celke, go si
vuoittašegje mu, de si ožušegje ovta
buore sardneolbma. Mutto go mi æp
mattam oktisoapat dansoi, olmušrip-
pai ja duomo dafhost, de gæccæleg-
jim mon nuftgo goftolaš læi cæjetet
sigjidi, atte dak namatuvvum dingak
æi læk ješ kristalašvuotta, mutto duš-
še dasa darvvanam dingak. Mutto
dam si æi mattam gierddat. Baçça-
vuodain bigje si dam vuostai, ja nuft
vægjai æska rido, nuft atte læ vela
hæpad dam olguscælkket. Ja dam
mon im mattam gierddat oaidnet,
dam sivast ložžijim mon ja alggim
stuoremus hilljanvuodain singuin
mænnotet mæsta dego Holmsunda ol-
mai historiastes cælla mu birra, atte
mon sarnodim dušše guovtagaskan
daina jurddagin, atte laðesvuotta læ
dat vægjelcemus. Dam lakai manne
manga jage. Go si oidne mu dam
hilljanvuodast, de iloin jurdašegje si
ja celkke maidai, atte dal si læk dærp-
patam vel damage. Mutto go sin gæ-
vatus daina ouddalaš namatuvvum a-
šen mannagoði mendo vilda, de mon

fast ferttjim jiednadesgoattet. Gal papakge oidne dam ja radđadalle gaskanæsek, cælkašedin daid fæilaid; mutto go si galgge ouddanboattet daid ašiguim almoset, de gævategje si sanidæsek nuft finat, atte illa læi vejolaš vela visaidige arvvedet, maid si oaiveldek. Dam dakke si balo diti værramusast. Mon dam im mattam gierddat oaidnet gukkeb alma čielgga saniguim cælkekætta sigjidi, vaiko mon gal burist dittim, mi dast mudnji čuovvo. Mon gæččalim ječam gævattet stuoremus hilljanvođain, mutto fal čielgga saniguim. Dam si æi almake mattam gierddat, mutto bigje dam garrasæmuset vuostai. Ovtamielalašvuodast čuldde si mu olgus særvestæsek nuft aibas, atte mon im ožžom sin gaskast vel uccemus sanegē dagjat. Dat stuoremus værredakko, maid si must matte čajetet læi dat, atte mon sardnedim sigjidi kristalašvuidi, imge dam sist celkkujuvvum mailbmai. Dam mon gal miedetamge, atte must læ hui ollo datge hegjudak, atte im læk nuft gærgos duottavuoda cælkket dam sist celkkujuvvum mailbmai nuftgo sigjidi. Oanekas saniguim cælkket: josjuoge sin kristalašvuotta i læk mu kristalašvuoda algo, de almake læ sin kristalašvuotta læmaš marga gærde ja marga lakai hui buorre mudnji. Dat givesvuoda dolla, maid si mu vuostai læk cakketa, læ læmaš buorre must ruosta eritboaldet. Ruosta datto ovta ja nubbe lakai mu kristalašvuoda bilidet. Ja made æmbo garasvuodain si mænno degje mu vuostai dađe æmbo oroi dat mu mielast, dego si lifēi bigjam stورا bogstavaiguim čallag mu ouddi, mi čajeta mudnji, maid mon berrim cælkket sigjidi ja ærrasidi.

Nuft bilidegje si mu buorre nama ædnamestam ja olbmuidam gaskast. Si rievidegje must ustebid ja sidaguimid, ja vela fulkidam gaskast šaddim hilggujuvvut. Ollo jagek læk juo mannam, go must i læk læmaš mikkege lobalašvuodaid sin gaskast vel dam uccemus sanegē cælkket; mutto almake okta, mi læ dat buoremus, læ baccam namalassi buorre oamedovdo rafhe, ja Hærrai lekus gito dam oudast. Ja jos must læ buorre mielalašvuotta sigjidi, nuftgo mon dovdam, de celkkusek ærrasak dam birra. Nuft loappa mu ællehistoria dam ragjai.

Nuft læ mu ædne čokkim mudnji arbe, ja dam ræntost læm mon adnam valljogasvuoda, nuft atte made æmbo adnim, dađe æmbo gartai. Mon jurdašam ja savam obba vaimostam, atte mon ja mu manai ædne lifēime dak likkolaš vanhemak, gudek nuft čokkišæime manaidasame arbe dam vuorkkai, gost i mate rieveduvvut daihe adnem bokte gæppanet, ja atte si matašegje adnet dam aldsesæsek avkken.

Ouddalgo mon dam have loapatam čallagam, de mon cœlkam dudnji ædne ja dudnji, gutte okti jurdašak ædnen šaddat. Mon læm ollaset vissasmattujuvvum dam ala, atte juokke cœdne doaladedin su ucca manša salastes jurdaša njuoras vaimoin dakkat manaides likkolažžan. Ja go nuft læ duina ædne, de ravvim mon du J. S. nammi, ale vajaldatte goassege bakkadallamest manad oudast. Oapat ja ravve su kristalašvutti nuft arrad go læ vejolaš. Æle sudnji oudamœrkkam, vai du manna matta ællemes likkolašvuoda dovdoi siste cælkket: Jos mu ædne i lifēi rokkadal lam mu oudast, de mon im lifēi nuft likkolaš, go mon dal læm. Nuft læk ædnag likkolaš manak cælkkam.

*

Fuobmašattujubmen vel moadde sane loapadassi. Allus oktage valddu maidege boasto oaivelid dam bittast. Allus oktage ibmerd nuft, atte mon dam bitta bokte læm aiggom cælkket, atte mu ællem alelassi læ læmaš baitevaš. Dat i læk mu oaiivel. Ædnag gerdid dai marga lagaš aigi ja dilalašvuodai siste læ suddo laka mu miela vuostai valddam mu fanggan ja dolvvom dokko, gosa im læk datton ja nuft lakai dakkam mu kristalašvuoda dego sojadægje hoša daihe dego borgestægje goallolaige; mutto almaken i goassege dogjum ige ollaset časkam; dastgo vuoigna i læk almaken goassege vuollai addam, mutto læ šuokkam dam jamolaš rubmašest čovddujuvvut ja Kristus lutte orroma manjai.

Dænodagast 1906.

J. Samuelson.

Min mielast orro dal, atte dam aše birra læ nokka čallujuvvum, ja go læ min blađest uccan sagje gukkes dutkambittaidi, de æp valde mi dam rajest šatten blađđai bittaid, mak dam aššai guskek. J. Samuelson læ

su oaiiveles ouddandoallan ja dak ærak, gæk cœi læk ovta lakai suina ibmerdam, læk maidai sin oaiivelæsek ouddanbigjam; dam lakai læ dat ašše dal burist dutkujuvvum.

Red.

Dærvuodak Soffa Johanest.

Burist digjidi, ustebidam, vieljak ja oabak Hærra siste, sikke Lagesvuonast ja Laggovuonast. Mon gitam din vaimolažat, go di mu gudnest ja rakisvuodast valdidek vuostai. Ibmel buristsivdne difēi din Jesus nammi. Ja dam ruosa evangelium, maid mon muitotegjim digjidi, galggabetet di bisovažat adnet vaimodædek siste, vai Jesusa basse ja vigetes varra buttistifēi din buok suddost. Ruosa alde læ dat varra golggam du ja min buokai oudast. Ja jos di oskobetet ja bissobetet su siste, de di dalle čuožžobetet dam bavte alde, ige helvet fabmo nagad din bagjel vuoitet.

Nuft maidai ollo vaimolaš dærvuodak must buok oappasidi ja fulkidi gukken ja lakka, erinoamašet digjidi gudek assabetet Tana-jokkagadin. Addet Ihmeli din vaimoidædek gudnen ja gitosoaffaren dam boares jage loapast. Ja dam farga-rappasægje ođđa jagest muittet alelassi bataret Jesus havid sisa, gost Satan i gavna din. Muittet occet Hærra dam boddo go son læ gavdnamest, čuorvvot su dam boddo go son læ lakka, ja dollejeket Sudnji ælle osko gieđain nannoset! Alletge luoite su ouddalgo son din buristsivdneda. Dalle æska læ dist bistevaš davver, dat alme hœrvvasvuotta, mi i goassege æmbo šat noga. Dalle činatuovu din oaiive ællem kruonoin ja vilggis biktasak garvotuvvujek din bagjeli ja vuittopalmak din gieđaidi. Mu vaimo savaldak migjidi oktašazat læ, atte mi dokko čoagganifēimek Jesus nammi.

Lassullost 6/12—1906.

Brævva „Nuorttanasai.“

Dal bivdam mon saje min ucca blađai dam moadde sadnai. Gæpas læ olmui jeđdetusastaga ællet, go mi dovdap Ibmel jeđdetusa; mutto aibas alma jeđdetusataga ællet ja Ibmeli gudnen gierddat dam guorosvuoda, maid gilladedin olmuš læ dego agjujuvum ilo ædnamest. Gæpas læ illodet, go mi

dovddap armo njalga jedđetusa vai-mostæmek. Daggar boddó savašegje buokak aldsesesek. Dalle mi hui suottaset ællep go mi dovddap armo ja vuoiŋa likatusaid. I læk imaš, atte son i dovda noađe, gutte guddujuvvu dam buokvægalažast. Mielastæmek dattop mi occat mailne jedđetusa, ja i læk olbmui gæpas biettalet su ješas dato. Ale ane mendo stuorra morraš, jos okta usteb guođđa du; don dieđak, atte dat dibmo boatta go mi buokak ferttip ærranet. Gukka ja garraset fertte olmuš soattat vaimostes ouddal-go oappa ollaset vuottet ječas bagjel ja bigjat obba halidusas Ibmel guvllui. Nuft gukka go olmuš ješrakisvuodast gæčča ječas bællai, de son vissa alo occa jedđetusa. Mutto son gutte duottavuodast rakista Kristusa ja duođalažat bargga bassevuoda maŋŋai, son i oca daggar jedđetusa agjagid. Son i halid dovddat daid njalga likatusaid. Son liga harjetuvvut ječasbiettalæbmai ja Kristus diti gierddat vaive ja atestusa. Go Ibmel adda dudnji su vuoiŋalaš jedđetusas, de vuostaivaldde dam gitevašvuodai. Ale ramed ječad, jos læge illo dust, alege difte duššalaš ješrakisvuoda gavdnat saje du lutte. Ibmel addaldak berre dakkat du vela vuollegažabun ja varrogasabun; dastgo dat jedđetusa dibmo boatta farga ja gæččalusa boddó boatta.

Daggar molsašubme i læk mikkege oddasid daihe abmasid sigjidi, guđek læk oappasak Ibmel gæinoidi. Ibmel basse olbmuk — dak boares profetak læk dam fuobmašam. Okta sist jedđetusa boddost cælkka: »Mon celkiin oagjebasvuodastam: Im mon galga likatuvvut agalažat.« Mutto maid fuomaši son, go armo illo læi vassam? Dam eilgge son cælkededin: »Don eikkik du muođoidad de mon suorgganim.« Mutto son i eisege badđom, mutto rokkadalai Hærra vel angerebbo: »Dudnji Hærra euvrom mon; ja Hærrai rokkadallim mon vuollegažat.« Sal. 30. Maŋemusta oazoi son rokka-dusa balka ja duodaštusa, atte su rokkus læi gullujuvvum: »Don molsaštittik mu vaiddalusa dasomen munji. Don nullik mu morašgarvoid must erit ja boakanastik mu iloin.« Jos læžža gævvam nuft boares basseolbmuidi de æp mi hægok berre hærdotuvvat, go mi muttomin læp angerak ja muttomin fast loikkasak; dastgo vuoiŋa boatta go son datto. (Joh. 3, 8 1

Kor. 12, 1). Damditi dat audogas Job cælkka: »Don oappaladdak olbmuk juokke ided ja gæččalæk su juokke ealbmeravkkalamboddo.« (Job 7, 18). Man ala satam mon doivvom bigjat. Duššefal Ibmel stuorra vaibmoladesvuoda ala, dušše armo ala. Vaiko must læke loavdes olbmuk, oskaldas ustebak, basse girjek ja eaba sarnek, buorek salbmagirjek ja vuoiŋalaš lavlagak. — Buok daina læ uccan avkke, go mon læm guddujuvvum armost mu ječam vaivašvutti.

Mon im læk goassege gavdnam daggar vuoiŋalaš ja ibmelbalolaš olbmuk, gæst æi læk læmaš dimok æige bæivek go arbmo læ dego guođdam su. I oktage basse olmuš læk læmaš nuft eada euvvgijuvvum, atte son i læk dovddam gæččalæme; dastgo son, gutte i læk eadamannam gæččalusa dola, Ibmel rika diti son i læk dokkalaš muosatet alme jedđetusa daihe vuoiŋa siste Ibmel oaidnet. Gæččalusa maŋŋel lave jedđetusa boattet. »Son, gutte vuotta,« cælkka Kristus, sudnji addam mon ællem muorast borrat.» Ibmel adda jedđetusa, vai son gievrasmattujuvvu gierddat vuostegiedagævag ja gæččalusa. Bærgalak i oade ja oazže i læk vela jabmam. Damditi ale hæite barggæst, mutto valde Ibmel olles værjoid bagjelasad; dastgo du birra læk vašalažak juokke guovlost. Čali ja sisasaddi P. M. Sen.

Dænodagast.

Dærvuodak.

Daina moddin sanin læ must hallo savvat buok »Nuorttanaste« lokkedi ilolaš ja buristsivneduvvum ođđajage.

Juovllaengel celki: »Mon dieđetam digjidi ovta stuora ilo birra, mi galgga dæpatuvvat buok albmugi.« Vare dat illo bæsaši min buokai vaibmoi. Ibmela datto læ, atte mi buokak galgašæimek dam ilo muosatet. Go don rakis lokke vuostaivaldak Jesusa, de boatta dat illo du vaibmoi.

Dærvuodak must buok »Nuorttanaste« lokkedi.

A. Andersen, Guollevegast.

Ruotarika gonagas

Oscar, læ dal buocamen. Doaktaræk jakkek, atte son farga dærvasmuvva.

Bodø gavpugest

læk dal 4209 olbmuk. Jagest 1895 legje dobbe 4408.

Stuora likkotesvuotta.

Petersborgast telegraferijuvvui dam 11ad december, atte go bargek muttom fabrikast legje sidi mannamen ja galgge Neva joga rasta ovta sæga šalde mielde, de fakkistaga dogjoi šaldde, ja dak arvo mielde euvode bargge, guđek dalle legje šalde alde, gæčče buokak jokki. 11 olbmuk gæggjuuvvujegje. Eei dieđe vissa, galles oktibuok hævvanegje.

Dampajottem buorrana

Væstafinmarkost.

Statsraadast læ dam 12ad december mæreduvvum, atte galgga stuorradigge ouddi bigjut gaibadus 12000 kruvna bevilgema birra buoredam diti dampajottema Væstafinmarkost loddo-guole-aige boatte giđa. Daina bevilgemin galgaši dalle nabbo 2 dampa bigjut Væstafinmarko rutai.

Juovllarudak Amerikast.

Bagjel miljon kruvna læk saddijuvvum december manost Kristiania poastakantora eada min ædnami Amerikast. Dak ruđak læk dieđostge boatam oappasin ja fulkin Amerikast.

Petersborgast

telegraferijuvvu, atte soattehærrak læk dubmim admiral Nebogatov ja 3 panserskipa komandantaid jabmemi damditi go si vuollaiadde Japansoadešt. Mutto soatterievte aiggo adnumuša saddet kæisari dam birra, atte dat rangaštus nubbastattujuvvu 10 jakkaš lædnearesti.

Danmarko

gonagas ja dronneg fidnaba januar manost Norgast.

Addaldak.

Min gonagassi ja dronnegi læk Kristiania nissonak addam silbbadingaid 20,000 kruvna oudast.

Ruotalaš generalmajor

Litwinov læ sorbmijuvvum guovte amas olbmast.

Dam jage

læk oktibuok Norgast olgusvagjolam 31,128 olbmuk Amerikai.

Bivddo

læ alggam obba burist Vesteraala fiskoværain. Ouddal juovlaid juo godde para euvode dorske linain ja vađoin maidai gesse arvad gulid.

Lofotast bægga maidai muttom

værain vebaš bivdo.

Finmarkost, Gillavuonast telegraferijuvvu, atte basi gaskast dobbe læk goddam 400 dorske ragjai, ja Kvitnæsast 100 dorske ragjai.

Boacopolitiaidi

læ stuoradigge dal bevilggim bagjel 17000 kruvna balkkan ja æra golatusaidi, mak euvvuk boaco sirddema mielde.

Isak Saba sarnoi Bagje-Sami boele. Son ouddandoalai, atte boccek oei daga nuft stuora vahaga go vaidaluvvu. Son celki maidai, atte jotte Sami dille læ vaddes ja vaivalaš. Norga raddetus berriši šiettatusa gæcæalet dakkat Ruosa ja Suoma raddetusain, amasek Norga Sami boccek dallanaga valldujuvvut, go dak garra dalkest daihe æra laje mannek bagjel raje.

Berriši læt nuft, atte Suoma eisvaldek saddisegje sane bocceui æigadidi, ja atte dak ožžusegje bocceuidasek ruoktot go dallanaga bottek viežžat.

Statsraad Aarstad loppedi dam ašše dutkat.

Mailmehistoria.

(Lasse 21ad nummari).

Dat odða rika.

Dam odða rika aige huksijegje Tebenest viššalet tempelid, daina gavdnujek vel min aigege bacatusak. Dalle læi dat maidai, atte gonagas Ramses dat nubbe eli, arvo mielde 1350 ouddal Kristus. Su birra muittaluvvu boares mainasin, atte vašalaš læi su bagjelest, ja son læi okto. Mutto de rokkadalai gonagas su Ibmelasas ja celki: »Gost læk don, mu ačče Ammon? Vajaldattago okta ačče su barnes?« Ja Ammon bođi. »Mon euvrom alladet ilost,« celki gonagas, ja mon saddem mu njuolaidam olgiš ja gurot bællai. Mon sup pim mu vašalažaidam dokko, gost si læk boattam; 2500 vavnok birastattek mu, mutto dak cuovkas dulbmujuvujuk mu albmugin. Nuft famolažak legje dak egyptalaš gonagasak. Mutto 800 jage mañnel, jagest 527, læi sin fabmo nokkam. Dalle bigjujuvvui Egypten Persia vuollai, mañnel galgap mi dam birra gullat.

Govvačallagak.

Egyptalažain læk Europa alb-

mugak oappam čallet, vaiko mi galle æp čale dam lakai go si čalle. Algost si oei obba čallange, mutto si govvadegje. Go si galgge bæive daihe mano birra maidege muittalet, de si æi čallam dam sane »bæivve« daihe »manno«; mutto si govvadegje bæive daihe mano; ja go si galgge muittalet, atte si maidege oidne, de si govvadegje guokte čalme. Ja go si galgge muittalet, atte muttomak dorru, de si govvadegje guokta soaja, nubbest læi galbba gieđast ja nubbest fast akšo. Mutto læ arvvedæmest, atte dasa darbašuvvujegje oillo mærkak. Daggar mærkak goččujuvvujegje amas sanin hieroglyfer daihe basse mærkak. Obliskai alde, havdin ja tempeli siste læk dak mærkak gavdnamest. Dak læk čallujuvvum geđgi sisa daihe euppjuuvvum ja malijuvvum muoraidi. Mañnel sadde dak mærkak bogstavan ja sadnen.

Babylonialažak ja Assyrialažak.

Euftrat ja Tigris,

Euftrat ja Tigris læba guokta stuora joga. Dam guovte joga gaskast læi Babylonrika, man oaiivvegavpug nanma maidai læi Babylon. Gukken bagjen, dobbe Tigris joga alde læi Assyria, man oaiivvegavpug nanma læi Nenive. Nuftgo mi juo læp muittalam læi goabbašagain daina jogain dullyve, ja sikke Babylonialažak ja Assyrialažak iiberdegje dulve riektadnet. Si rogge kanalaš ja ožžju stuora bældoednamid.

Dal æi læk dobbe læmaš kanalak manga čuođe jakkai; ænam dobbe læ dal buok oktan mæccen.

Dak boares bovnak ja čorok.

Muttom baiken dobbege gavdnujek boares bovnak ja daggar smava čorok, mak cæggajek saddoednamin ja jegin. Dak bovnak læk dast cæggammanga duhat jage, ige læt oktage daid duottadam. Mutto de algge oappam daihe dietto-olbmak hagjet daid čoroid ja bovnaid ja roggat ædnam sisa daina baiken, — i dat læk dadde nu bære gukkés aigge dam raje; ja go dak bovnak rappasegje, de gavdne dobbe olles gonagas garddemid ja tempelid, si gavdne namalassii bacatusaid daihe bittaid daina, ja daid bittai alde legje govak ja čalas tagak, si gavdne maidai tavalid bolddujuvvum lairest — oktibuok 10,000 daggar tavalid, ja dai ala læi čallujuvvum daihe govak cæccujuvvum go laira læi dimes ja mañnel dak legje dasto bolddujuvvum. Dam aige æi læm diettalassi vela hutkam čallembapara. Gavdne dak gal maidai daid binnaid daihe cacagriffalid, mak legje adnujuvvum.

Rikak ja gonagasak.

Buok dak, mi læ dobbe ja æra baikin Nuorttaednamin gavdnum, læ væketam min buoreb dieđo oazžot Babylon ja Assyria historiast, go mist læi ouddal. Dobbe gavdnujek muittomærkak gidda dam 4ad, jakkeduhata rajest Kristus riegedæme ouddal, muittomærkak daina olbmuin, gæk asse Euftrat ja Tigris gaskast ouddal Semitalažaid; mi diettep babylonalaš gonagasai birra, gæk elle arvo mielde 3 duhat jage ouddal Kristus riegedæme; mi gullap sin muittalæme migjidi sin sodid ja rakkanusaš birra. Dobbe læ gavdnum okta muittogædge, ja mi oaidnep gonagas Hammurabi oazžomen su lagaides bæivaš-ibmelest. Dak lagak čužžok čallujuvvum dam gædge alde, ja dat gædge læ 4 duhat jage boares. »Go okta kapteina daihe skippar,« čuožžo daina lagain, »rakada skipa nubbai, ja i rakad dam buorren, nuft atte skipa gilla vahaga dam vuostas jagest mæra alde, de galgga sæmma olmai odðasest rakadet skipa.« Jos oktage laiggota hæsta, ja okta legjon sorbme dam, de fertte æigad tapa gierddat. Mutto jos gæstge læ vuoksa, mi doarro, ja son dietta, atte dat doarro, ja i čana burist čorvi birra, de galgga son sako makset, jos oktage jamas dorotalla. Jos oktage suolada ovtta čaccejuola, de galgga son æigadi makset 5 sekel silba, jos son čaccespana daihe ploga suolada, de fertte son makset 3 sekel. Okta sekel læ min ruttarekeg mielde kr. 2, 25. Jos oktage læ nuft laikke, atte standast i doala su čaceladdos, nuft atte čæce dullyve aige bagjel bæssa ja billista su grannas gordneednamid, de galgga son makset grannasis dam gorne ouddast. mi læ duššam« j. n. v.

Ja nuftgo dobbe buok læi ordnegest bældoi ja gidigum, nuft legje maidai gavppelagak. Dam birra læ ovtta sajest naft: »Go okta gavppeolmai adda nubbai vuovddet gornid, oljo daihe æra dingaid, de galgga dat, gutte læ galvo vuostaivalddam čallaga bokte addet duodaštusa nubbai, atte son dam læ vuostaivalddam ja dasto mañnel makset nubbai, maid son læš sisa ožžom, ja nubbe galgga dasto kvittereg addet. Mutto jos oktage ruđa vuostaivaldda gavppeolbmast ja biettala, atte son dam læ ožžom, ja jos dat dasto duottan čajetuvvu, atte son læ ožžom ruđaid, de galgga son dam ruoktot makset golmagærddasažat.«

Gal dat vægja læt duotta, maid ješ gonagas Hammurabi cælkka daid su lagaides birra, go son čalla navt: »Vai dak gievrak æi galga vahagattet daid hæjoid, ja suogjalam diti læskaid ja daid, gœina ačče i læk, čallim mon Babylonast mu mavsolaš sanidam muittogædgam ala.«

»Nuorttanaste« čalle, prentejægje ja olgusadde læ G. F. Lund Sigerfjord, Vesteraalen.